

TIP: Z šedé zóny

Jan Bernard, zkušený pedagog i filmový teoretik, vydal cennou žeň své celoživotní odborné tvorby **Z šedé zóny**. Dokládá jí, že i v podmínkách pozvolna rezivějící normalizace bylo možné veřejně publikovat texty, které otevíraly témata plně řešená až po jejím pádu - často podrobně zkoumaly díla či tvůrce, v té době různě potlačované. Na knize je sympatické, že Jan Bernard se rozhodně nestylizuje do podoby zakukleného disidenta, neskrývá, že i on musel občas sklonit hlavu, jak plyne třeba z textíku o světodějném významu Leninově.

I on začínal, stejně jako mnozí další (například Jan Rejžek), v komunistické Tvorbě. Avšak ani "šedá zóna" nechránila před podezíravou pozorností různých útvarů bojujících proti vnitřnímu nepříteli: když jsem sháněl materiály o ženské organizaci KI-WI (v níž se na sklonku 80. let angažovala zejména Věra Chytilová) a jí tehdy pořádané přehlídce protestních filmů, narazil jsem na hlášení analytického odboru II. správy SNB, která Jana Bernarda řadila mezi osobnosti bezmála záškodnické.

Kniha je rozčleněna do šesti oddílů, věnovaných tuzemskému i zahraničnímu filmu včetně ruského (Bernard studoval moskevský VGIK), nalezneme v ní teoretické studie a nechybějí ani texty dosud nepublikované, třeba početné lektorské úvody ke snímkům uváděným ve filmových klubech, zápisy z různých schůzí, zprávy ze služebních cest nebo náčrty koncepcí, ať již se vztahovaly k odbornému časopisu nebo vědecké instituci. Dokonce se můžeme pokochat popisem snu. Zveřejněné texty, naštěstí ponechané v původní podobě a bez jakýchkoli dodatečných retuší, jsou cenným příspěvkem nejen pro poznání autorova zrání, ale také prozrazují ledasco o dobových iluzích. Je jen škoda, že sebezpytná autorova ohlédnutí, zařazovaná před každý oddíl, nejsou obšírnější. Vnímám je jako cenná svědectví, v nichž Bernard zpětně nahlíží na postoje a skutky jak své, tak ostatních - a občas přidá lakonické postřehy o lidech, kteří více či méně vstoupili do jeho života.

20.2.2010, JAN JAROŠ